

DE NYE FORSØG VISER:

- Rødkløverbaserede blandinger giver det største udbytte af afgroede enheder og protein, en højere kløverandel og lavere fordøjelighed.
- Slætvinduet ved første slæt er næsten ens mellem blandingerne.
- Høj kløverandel kompenserer for lav fordøjelighed, så foderoptagelse og mælkeydelse forbliver høj.
- Den økonomiske merværdi af blandingerne er beskeden (-240 – +159 kr. pr. årsko i forhold til blanding 35).
- Du skal vælge den blanding, der passer bedst til dine dyrkningsforhold (jordtype, vanding og kvælstof til rådighed).

NY VIDEN

Vælg græsblanding efter dine dyrkningsforhold

Nye forsøg viser, at forskellen i økonomisk merværdi mellem græsblandinger er små. Derfor bør dit fokus være på at vælge den blanding, der passer bedst til dine dyrkningsforhold.

Foto: SEGES

Hvad er bedst – den højtydende rødkløverblanding eller den letfordøjelige hvidkløverblanding? Nye forsøg og beregninger, som SEGES gennemførte i 2018-2020, giver svaret.

Der blev foretaget to markforsøg med 11 slætblandinger i 1-3. brugsår. Forsøgene viser, at de største udbytter af foderenheder og råprotein høstes i de rødkløverbaserede blandinger, mens den højeste fordøjelighed opnås i de hvidkløverbaserede blandinger. Desuden står det klart, at der er mest kløver i de rødkløverbaserede blandinger.

Blandingerne blev høstet med en uges interval i fire uger omkring hver slæt for at belyse udviklingen i udbyttepotentiale og fordøjelighed gennem sæsonen, da blandingerne ikke har samme optimale høsttidspunkt.

Lav fordøjelighed opvejes af høj kløverandel

Fordøjeligheden af græsblandingerne varierede fra 72,7 til 77,3 pct. som gennemsnit af alle slæt. Men i mange tilfælde blev den lavere fordøjelighed kompenseret af en højere kløverandel, så optagelsen af grovfoderet næsten var den samme med de forskellige blandinger.

Dog gav blanding 49 og 50 en lavere foderoptagelse og egner sig ikke til foderrationer med 2/3 græs. Kløverandelen varierede fra 4 til 56 pct. i forsøgene og lå generelt på et højt niveau i forhold til praksis.

For at kunne beregne foderoptagelsen af de forskellige græsblandinger blev foderrationen optimeret i NorFor til en ydelse på 12.500 kg EKM, hvor græsensilagen udgjorde hhv. 1/3 og 2/3 af grovfoderet. Rationen blev afstemt med vårbyg, roepiller, rapskage og urea.

Beskeden økonomisk merværdi

Beregninger viser, at den økonomiske merværdi samlet set mellem blandingerne er beskeden. Derfor bør du fokusere på at vælge den blanding, der passer bedst til dine dyrkningsforhold i forhold til jordtype, vanding og kvælstof til rådighed.

Beregningerne er foretaget i værktøjet FMS (Foder Mark System), hvor der er regnet på en modelbedrift med 300 årskøer med opdræt på 268 ha vandet sandjord. En højtydende græsblanding frigør areal til vårbyg, mens en lavereydende blanding optager et større areal til græsdyrkning. Arealet med vårbyg varierer kun 8-11 ha mellem blandingerne.

Få mere at vide i webinar *Græsmarken som proteinfabrik* 27. april (se bagsiden).

Læs mere om forsøgene i artiklen *Værdi af forskellige græsblandinger beregnet som scenarier i FMS på Landbrugsinfo.dk*

/TORBEN S. FRANDSEN, TSF@SEGES.DK,
IRENE FISKE, IRFI@SEGES.DK,
JACOB KROG, JKG@SEGES.DK

Reducer foderudgift og ammoniakudledning i ét hug

SIDE 2

Vær opmærksom på køer med skævt bækken

SIDE 2

Kan aktivitetsmålere finde kalve med tidlig lungebetændelse?

SIDE 3

Reducer foderudgift og ammoniakudledning i ét hug

Høje proteinpriser og kvægbrugets mål om en reduceret ammoniakudledning er to rigtig gode grunde til at se på bedriftens proteinforsyning.

Med skyhøje priser på non-GM soja og kvægbrugets mål om at reducere det gennemsnitlige proteinniveau til 17 pct. giver det rigtig god mening at tage foderplanens proteinforsyning op til revision. Både af hensyn til bedriftens foderudgifter og for at mindske ammoniakemissionen.

Men hvordan opnår man den billigste og mest miljøvenlige proteinfodring, samtidig med at man fastholder topydelsen? Det har chefkonsulent Bjarne Offersgaard hos Velas aktuelt stor fokus på hos sine kunder.

Erstat den dyre vare med en billigere

"Mange har proteinkontrakter frem til høst, og derfor er det i første omgang en god ide at få sin sojaskrå til at strække så langt som muligt. Optimalt frem til den nye høst, hvor man måske kan få en bedre pris," siger Bjarne Offersgaard.

"Det kan for eksempel ske ved at reducere mængden af sojaskrå og erstatte det med et andet proteinfoder – typisk rapsskrå. Og er det en kraftfoderblanding, bør kornbærme også indgå," lyder hans anbefaling.

Han understreger samtidig, at med en grovfodersæson for døren er det vigtigt at have fokus på at producere en god kvalitet med et højt proteinindhold, så behovet for at indkøbe protein reduceres.

Reducer proteinniveauet til 17 pct.

Et andet håndtag at skrue på er at reducere foderplanens samlede proteinprocent.

"Min anbefaling til besætninger, der ligger over 17 pct. i proteinindhold, er klart at prøve at reducere til et niveau på 17 pct. Hvis man ligger højt – fx på 18 pct. – anbefaler jeg, at man tager det i step og starter med at reducere med 0,6-0,7 pct.," fortæller Bjarne Offersgaard.

"Hav fokus på, at topydelsen opretholdes. Hvis den gør det, kan man efter en måneds tid tage næste trin," forklarer han.

Har set det lykkedes

Bjarne Offersgaard har senest set, at det kan lykkes i to besætninger, som reducerede proteinniveauet fra 17,9 til 17 pct.

Ifølge Bjarne Offersgaard fra Velas kan man med fordel tage foderplanens proteinforsyning op til revision. Foto: Velas

"Begge besætninger fastholdt ydelsen og reducerede foderudgifterne markant," fortæller han.

"Det her er en rejse, vi er begyndt på. Miljøkravene strammes, og soja er gået fra at have kostet 250 til 400 kr. pr. 100 kg. Derfor er det klart, at vi skal se på, hvordan vi kan tilpasse os, gøre noget andet og alligevel holde fast i ydelsen. Vi skal lære nyt, og vi skal klare os med de 17 pct. Og det er jeg overbevist om, at vi kan," slutter Bjarne Offersgaard.

/KIRSTEN MARSTAL, KFM@SEGES.DK

BÆREDYGTIGHED

– en del af L&F Kvægs strategi 2023

Skader i koens hofte er svære at vurdere og bør altid tjekkes af dyrlæge

Vær opmærksom, hvis en ko har skævt bækken eller kryds.

Det kan være tegn på alvorlig skade – også selvom den går næsten normalt

Dyrlægerne på landets kreaturslagterier modtager af og til køer med 'skævt' bækken eller kryds, som ikke burde have været transporteret. Det skyldes i reglen gamle skader, som springer op under transporten. Generelt er hofte- og bækenskader hos køerne lumske, fordi de ikke nødvendigvis giver svære symptomer. Men de kan være alvorlige og bør altid tjekkes af en dyrlæge.

Skaderne omkring hofte kan ske på tre måder:

- Koens hofte støder mod inventar eller andet
- Koen skrider ud, fx i forbindelse med brunst eller glatte gulve
- Koen har lige kælvet, og bækkenenerne er løsnede.

Bliv ikke snydt af vage symptomer

Hvis du observerer en ko, hvor bækkenet eller krydset er blevet skævt, må du ikke lade dig snyde af vage symptomer og undlade at handle. Hvis koen halter lidt eller har svært ved at rejse sig – eller måske slet ikke kan rejse sig – er det nødvendigt straks at tilkalde dyrlæge, og den bør under alle

omstændigheder straks sættes i sygeboks.

Kun hvis koen går fuldstændig normalt uden halthed, kan du afvente med at få vurderet skadens omfang til næste besøg af dyrlægen. Der kan nemlig være tale om alvorlige skader som fx ledskred, hvor lårbenshovedet rives ud af hofteskålen, eller et eller flere brud på bækkenknogler. Hvis dyrlægen vurderer, at koen kan komme sig, skal den sættes i blød sygeboks med tilhørende smertebehandling i en periode.

Hvis du observerer en ko, hvor bækkenet eller krydset er blevet skævt, må du ikke lade dig snyde af vage symptomer. Der kan være tale om alvorlige skader som ledskred eller brud.

Foto: Danish Crown

Kan sjældent transporteres

Kan en ko med skævt bækken transporteres? Ofte vil svaret være nej. Det er nødvendigt at være særlig kritisk, når du skal vurdere, om en ko med en tidligere hofteskade og dermed synligt skævt bækken eller kryds er transportegnet. Der er stor risiko for, at den gamle skade springer op. Du bør derfor konsultere en dyrlæge for at få vurderet, om koen kan sendes til slagteri med skånetransport, eller om den skal aflives på stedet.

/PETER RAUNDAL, PRA@SEGES.DK, HELLE SLOTH, HS@DDD.DK

Husk krav om afgræsning for kreaturer på fuldspalter og i bindestalde

Har du fuldspaltebokse til kalve og ungdyr, skal du være opmærksom på, at dyrene skal på græs mindst 150 dage om året. Det samme gælder for dyr i bindestalde fra juli 2022.

Fuldspaltebokse til kalve og ungdyr er under udfasning og forbydes helt i 2024 eller 2022 afhængigt af, hvornår bedriften er etableret. Hvis du indtil da holder dine ungdyr på fuldspalter, skal dine kviekalve og kvier være på græs i mindst 150 dage i mindst 6 timer dagligt i perioden fra 15. april til 31. oktober. Slagtekviekalve, slagtekvier og slagtedyre skal ikke på græs.

For hvert enkelt kreatur skal du registrere hvilke datoer, dyret har haft adgang til græsarealer. Hvis du benytter dig af undtagelser for at have opdrættet på græs (se til højre), skal du registrere datoerne for påbegyndelse og afslutning af opstaldning samt hvilken af undtagelserne, du benytter.

Konkret forbydes fuldspalter helt pr. 30. juni 2024 for bedrifter etableret før 1. juli 2010 og pr. 30. juni 2022 for bedrifter etableret mellem 1. juli 2010 og 30. juni 2012. Det er vigtigt, at du allerede nu begynder at tage stilling til, hvordan du vil opstalde dine ungdyr, når fuldspaltstaldene ophører.

Bindestalde under udfasning

Bindestalde er ligesom fuldspalter under udfasning og forbydes helt pr. 30. juni 2027. Hvis du aktuelt har kreaturer i bindestald, skal de pr. 1 juli 2022 have adgang til græsarealer i mindst 150 dage i mindst 6 timer dagligt i perioden fra 15. april til 31. oktober.

For bindestalde behøver du ikke registrere enkelttyr, men skal for hele flokken registrere, hvilke datoer flokken har haft adgang til græsarealer.

Hvis du benytter dig af en af nævnte undtagelser for at have opdrættet på græs, skal du registrere datoerne for opstaldning af flokken samt hvilken af undtagelserne, du benytter.

/VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN, VFNA@SEGES.DK

UNDTAGELSER FRA KRAVET OM KREATURER PÅ GRÆS

- Hvis det er nødvendigt for at beskytte dyrene mod unormale vejrforhold.
- Hvis det er nødvendigt for at beskytte marken mod skader ved unormale vejrforhold.
- Hvis det er nødvendigt for at beskytte dyrene mod alvorlige insekt- eller parasitangreb.
- Hvis dyrene skal insemineres (højest i 30 døgn), undersøges eller behandles af veterinære årsager på en måde, der nødvendiggør, at dyrene ikke opholder sig udendørs.

Kan aktivitetsmålere finde kalve med tidlig lungebetændelse?

Københavns Universitet undersøger, om aktivitetsmålere kan bruges til tidlig påvisning af lungebetændelse hos kalve. Lykkedes det, vil det betyde mindre behov for antibiotika.

Hvis kalvedødeligheden og antibiotikaforbruget skal ned, skal danske kalve være så robuste som muligt. Derfor har SEGES, Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Danmarks Tekniske Universitet gennem flere år samarbejdet om at finde veje til netop at gøre danske kalve mere robuste.

Med afsæt i samarbejdet har Københavns Universitet sat sig for at finde en metode til at opdage kalve med begyndende lungebetændelse og dermed meget milde symptomer i form af let hoste og flåd fra næse og øjne. Det kan nemlig være meget svært og tidskrævende selv for garvede landmænd og dyrlæger at finde kalve med begyn-

dende luftvejslidelser tidligt nok – særligt i store kvægbesætninger.

Aktivitetsmålere i øret

Konkret er der indkøbt og installeret en aktivitetsmåler i det ene øre på 125 kalve i en større malkekvægsbesætning. Målingerne sammenlignes med en intensiv klinisk vurdering, hvor kalvene er blevet undersøgt hver anden dag i en periode på 6 uger. De kalve, som havde milde tegn på lungebetændelse, blev forsøgt behandlet med smertestillende/antiinflammatorisk medicin, mens kalve med svære symptomer blev behandlet med antibiotika.

Formålet er at vurdere, om aktivitetsmåleren er effektiv til at finde kalve med milde symptomer på lungebetændelse, så behandling med antibiotika i mange tilfælde kan undelades. Data fra studiet er ved at blive analyseret, og de endelige resultater forventes i løbet af 2022.

/HENRIK HJUL MØLLER, KØBENHAVNS UNIVERSITET, HENRIK.HJUL.MOLLER@SUND.KU.DK

En aktivitetsmåler i øret kan måske hjælpe med at afsløre kommende luftvejslidelser hos kalve. Foto: Københavns Universitet

SUNDHED OG VELFÆRD
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

KVÆG I FOKUS

Kvæg i Fokus i 6 spændende temauger

Kvæggkongres 2021 erstattes af 6 temauger med webinarer og anden faglig formidling.

Selv om årets kvæggkongres måtte aflyses på grund af forsamlingsforbuddet, skal I ikke snydes for den faglige opdatering, kvæggkongressen plejer at byde på.

Hen over året arrangeres 6 spændende temauger under overskriften Kvæg i Fokus. Hver temauge indeholder et gratis webinar og er desuden spækket med faglig formidling på alle kanaler.

Udover de seks temauger arrangeres en temadag i form af Kalvens Dag, hvor vi sætter på at kunne mødes fysisk i Herning.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

APRIL (UGE 17):

Kløvergræsmarken som proteinfabrik

MAJ (UGE 19):

Business Check

SEPTEMBER (UGE 35):

Klovsundhed

SEPTEMBER (UGE 38):

Oplæring og udvikling af medarbejdere

OKTOBER (UGE 40):

Yversundhed og mælke kvalitet

TIDSPUNKT FØLGER:

Klima

NOVEMBER (22. NOV):

Kalvens Dag (med fysisk fremmøde i Herning)

Dato og tidspunkt for webinarerne i hver enkelt temauge uge meldes løbende ud.

WEBINAR: Kløvergræsmarken som proteinfabrik

Tirsdag den 27/4 kl. 9.15-10.15

Kløvergræs er en af de højstydende proteinafgrøder i Danmark. Hør hvordan du får det bedste udbytte.

Prisen på indkøbt protein er den højeste i mange år. Den høje pris kombineret med overgangen til non-GM fodring gør det relevant at fokusere på at øge andelen af hjemmeavlet protein på bedriften. Og her er kløvergræs en af de højstydende proteinafgrøder i Danmark.

På webinaret sætter vi fokus på, hvordan du opnår højest muligt proteinudbytte i marken ved valg af græsblanding, gødsning, slætstrategi og fodring, og hvordan du omsætter det til mest mulig mælk og bundlinje.

Tilmeld dig på seges.tv/live/68151138

Kom til Åbent minivådområde 2021

Overvej du at etablere et minivådområde og vil vide mere om processen? Eller vil du bare gerne se, hvordan det færdige resultat kan se ud? Så er det nu, du har chancen.

Den 12. maj og 27. maj kan du nemlig deltage i arrangementet Åbent minivådområde og få svar på dine spørgsmål af både landmænd og oplandskonsulenter. Der er Åbent minivådområde flere forskellige steder i landet, og åbningstiderne varierer fra sted til sted, så tjek tilmeldingssiden for nærmere info.

Det er gratis at deltage.

Tilmelding er dog nødvendig på:

tilmeld.dk/aabentmini-vaadomraade2021

/CHRISTIAN RATHCKE TEGLLUND,
CRAT@SEGES.DK

WEBINAR:

Kan mælkeproducentens kalve blive til godt rødt oksekød?

De danske mælkeproducenter har en fælles udfordring i at stoppe aflivning af kalve ved fødslen fra januar 2022. Og der er blevet arbejdet hårdt på at finde og udvikle en række forskellige løsninger, der skal sikre mælkeproducenterne flere gode muligheder for at udnytte kalvens potentialer.

Nu kommer der endnu en mulighed i vær-

tøjskassen i form af Danish Crowns nye koncept for rødt oksekød.

På dette webinar sætter vi spot på paletten af muligheder for kalvene, går i dybden med Danish Crowns nye koncept, fortæller om mulighederne for at krydse med kødkvæg og giver en status på aktuel viden om management og produktionsøkonomi for de dyr, der skal ind i konceptet.

29. april
kl. 10.00 - 11.00

Tilmeld dig på:
seges.tv/live/68218164

>> Ny dato for Grovfoderekskursion: Årets Grovfoderekskursion flyttes fra 10. juni til 15. juni af hensyn til forsamlingsloftet.

kvæggNYT udgives af SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N, T +45 8740 5000 • REDAKTION: Ida Storm (ansv.), ims@seges.dk, Mikkel Krogh (red) mikk@seges.dk, Lone Sylvest Søgaard, lss@seges.dk, Kirsten Marstal, kfm@seges.dk • FOTO: (Hvor ikke andet er nævnt) LandbrugsMedierne ANNONCESALG: Trine Puggaard, tpug@seges.dk • ABONNEMENT/ADRESSE/ENDRINGER: Christian E. Christensen, T 8740 5258, cec@seges.dk • DESIGN & LAYOUT: Mona Olin, mohv@seges.dk • Indholdet af kvæggNYT må gengives med kildeangivelse. Reklameindstik afspejler ikke nødvendigvis SEGES' holdning til de annoncerede produkter ISSN 1904-3597 (tryk) ISSN 1904-5212 (web).

